

KULTURA21.CZ

1. Alžběta Vomáčková: Hudbu a obecně veškeré umění, které tvoří lidé, si musíme hýčkat a probouzet

10.08.2024 kultura21.cz - Veronika Pechová

Odkaz na originál

Klíčová slova: divadlo; moravskoslezské; Národní; Ostravě

"Obecně je hudba pro mě nepostradatelnou součástí mého života. Nejenže to je mé živobytí, ale dokáže člověka přenést v čas, například do dětství, nebo vybavuje různé vzpomínky.

A samozřejmě, umí i povzbudit a nabít," přiznává Alžběta Vomáčková, která si na scéně zazpívala řadu krásných rolí. Hostuje v několika divadlech a koncertuje jak doma, tak v zahraničí.

V dětství jste chodila na klavír, flétnu a tanec. Hudba vás provází odmala díky tatínkovi, který hrál na violoncello v České filharmonii. Co vás ještě bavilo?

Jako malá jsem původně měla v plánu být zvěrolékačkou, v pozdějším věku při výběru střední školy jsem si pohrávala s myšlenkou studovat zahradní návrhářství. Dokonce jsem byla i na dni otevřených dveří zahradnické školy v Mělníku. Hudba a pohyb mě vždycky přitahovaly. Už jako malé dítě jsem milovala Michaela Jacksona a napodobovala jsem u televize jeho kroky. Všem jsem prý tvrdila, že až budu velká, budu Michael Jackson, nebo Lucie Bílá. Nejdříve jsem dělala moderní scénický tanec, ale od toho momentu, kdy mě rodiče vzali na muzikál Drákula Karla Svobody v Kongresovém centru, byl můj hudební osud zpečetěn. Naprosto mě ta atmosféra pohltila a nepřála jsem si nic jiného, než dělat divadlo a zpívat. Doma jsem si často představovala, že jsem na jevišti, hraju v Drákulovi a zpívala jsem s Lucií Bílou celou roli Lorraine.

Edgar - St. Galler Festspiele

Jednu dobu jste úplně propadala tanci a zkusila talentové zkoušky na taneční konzervatoři, ale odmítli vás, protože jste byla příliš vysoká. Nakonec jste vystudovala oděvní návrhářství na oděvní průmyslovce a v roce 2012 Pražskou konzervatoř, kde jste studovala zpěv u prof. Brigity Šulcové. Ve studiu jste pokračovala na HAMU pod vedením operního pěvce Romana Janála a absolvovala jste také pěvecké kurzy Dagmar Peckové. Proč jste si vybrala oděvní návrhářství a jak vzpomínáte na své skvělé pedagogy zpěvu?

Oděvní návrhářství jsem si vybrala díky mé sestřenci, která to studovala v Ostravě a líbila se mi představa, že si něco navrhnu a posléze sama ušiju, jako to dělala ona. Mám díky této škole ušité vlastní maturitní šaty, ve kterých jsem zpívala i na soutěži v Karlových Varech. Dodnes mě baví, že jsem se na Pražskou konzervatoř dostala až na třetí pokus. Zpětně si říkám, díky bohu, protože mám i jiné vzdělání, než pouze se zaměřením na hudbu a z této školy dvě báječné kamarádky.

Ohledně pedagogů musím říci, že jsem měla veliké štěstí. Zpěv je velice specifický křehký obor, ve kterém musíte mít absolutní důvěru k osobě, od které si necháte radit. Nejde jenom o technickou stránku zpěvu, abyste si vyhovovali, ale také především i o tu lidskou. Jsem vděčná, že stále s Brigitou Šulcovou pracujeme. Je to dáma, která mě svým způsobem vychovala, provází mě celou mojí dosavadní kariérou a vždycky se mi na ní líbilo, že mi nebránila chodit i k jiným pedagogům pro získání dalších zkušeností a inspirace. U Romana Janála jsem studovala pouze pár let na HAMU, ale vždycky mi byl dobrým rádcem. Ačkoliv po letech zkušeností mám dojem, že mi z fyziologického hlediska pro zdokonalení techniky více vyhovují ženy, nic se nemění na tom, že mi Roman Janál předal hodně zkušeností po interpretační stránce. Moc jsem si užívala naše společné chvíle na jevišti během představení Figarovy svatby ve Stavovském divadle. A z pěveckých kurzů mi nejvíce utkvěla právě vámi zmiňovaná Dagmar Pecková, která mi seděla díky její živelné nakažlivé energii a ponorem do dané písně. Velice se mi líbily také kurzy Kateřiny Kněžkové a Adama Plachetky. Dobře si vzpomínám, jak tehdy někteří pedagogové byli proti tomu, aby tak mladí lidé už dělali kurzy, ale ve vší účtě, za mě to byla jedna z neplodnějších spoluprací.

Amneris v opeře Aida

Coby studentka konzervatoře jste v roce 2012 absolvovala svoji první profesionální zkušenost na scéně rolí Ježibaby v Dvořákově Rusalce v Severočeském divadle v Ústí nad Labem. Od té doby jste si zazpívala řadu krásných rolí. Byla jste například Lišákem v Lišce Bystroušce, Magdalenou v Rigolettovi, Amneris v Aidě, Fenenou v Nabuccovi nebo Radmilou v Libuši. Hostujete na různých scénách doma (Divadlo F. X. Šaldy v Liberci, Národní divadlo v Praze, Divadlo J. K. Tyla v Plzni, Jihočeské divadlo v Českých Budějovicích, Otáčivé hlediště v Českém Krumlově, **Národní divadlo moravskoslezské v Ostravě**) i v zahraničí (v německém Gerhart Hauptmann-Theater v Görlitz nebo v Theater an der Wien ve Vídni). Jaké role ráda zpíváte? Máte nějakou oblíbenou? Splnila jste si své pěvecké sny?

Jestli mám vypíchnout jednu svoji oblíbenou roli, která mě okamžitě napadá, je to zaručeně Tchaikovského Johanka z Panny Orleánské. Nicméně díky vaší otázce jsem si uvědomila, že jsem měla už od dob studií naprosto krásné štěstí na role, aniž bych předem o konkrétních rolích snila. Opravdu jsem začínala Ježibabou z Rusalky, poté jsem měla možnost zazpívat si další hlavní mezzosopránové role jako Preziosilla, Amneris, Johanka nebo Lišák z Lišky Bystroušky. Ráda vzpomínám na G. Pucciniho operu Edgar a báječnou roli Tigrany, kterou jsem zpívala ve Švýcarsku na mezinárodním festivalu St. Galler Festspiele a díky tomu dostala další nabídku na Cizí kněžnu z Rusalky. Tyto role jsou, řekla bych, mé zásadní a doufám, že bude šance je opět někde ztvárnit. Avšak, tuto sezónu se mi naskytly dvě nádherné výzvy: První byla role Rossiny z Lazebníka Sevillského, kterou jsem nikdy nevyhledávala a nezpívala z důvodu koloratur a mého přesvědčení, že to není vhodné pro můj hlas. Ale díky korepetitorovi Marku Pinzowi z Národního divadla, se kterým spolupracuji a který mě přesvědčil, ať to i přes všechny mé pochybnosti zkusím. Jsem nyní neuvěřitelně ráda, že jsem ho poslechla. Běžně zpívám dramatické, svůdné, žárlivé, mnohdy až zákeřné ženy a zde jsem si mohla vyzkoušet komickou hereckou polohu, která mě nesmírně baví a překvapivě to výborně sedlo i mému hlasu. Hodně mě to v technice

posunulo. A druhá výzva byla možnost uniknout z klasiky a zazpívat si v muzikále Srdcový král v Divadle Kalich. To je také jeden ze splněných snů a zkušenost k nezaplacení! Zpívat popově, tančit a vyzkoušet si i činoherní projev, který jsem nikdy nedělala. Bylo to náročné, ale díky tomu se člověk posouvá a roste. Navíc mě také čím dál více přitahují a baví odlišné projekty, než pouze a jenom klasická hudba. Sama jsem zvědavá, co bude dál.

Preziosilla

Jste laureátkou mezinárodních soutěží. V roce 2013 jste se dostala do širší nominace na Cenu Thálie za roli Preziosilly v Síle osudu a v roce 2017 za titulní roli Johanky v Panně Orleánské. Co to pro vás znamená? Je to radost, ale také zároveň i velký závazek?

Obě dvě konkrétní role jsem si naplno užívala. Byly čirou radostí a znamením, že svou práci odvádím dobře. Do Preziosilly jsem narychlo naskakovala cca dva týdny před premiérou. Byla jsem v totální euforii, že zpívám tak parádní roli a na druhou stranu ve stresu, abych hudebně i režijně nechybovala, vzhledem k tomu, že jsem roli neměla příliš usazenou. Má alternace onemocněla a já nakonec odzpívala premiéru a za ni pak ještě dostala nominaci na Cenu Thálie. To nevymyslíte (úsměv). Byla jsem tehdy v posledním ročníku konzervatoře a dodnes jsem na sebe za tento vstup na naši scénu pyšná. A role Johanky byl takřkajíc dar žhůry, protože od dětství mě legenda a příběh Johanky z Arku fascinoval. Vesnická dívka, která se dostala až na královský dvůr, víra sama v sebe a silná osobnost. Této postavě jsem niterně rozuměla a byla radost ji pak ztvárnit pod vedením režisérky Lindy Kepřtové, se kterou jsme si umělecky i lidsky rozuměly. Splnil se mi tím sen. Je to krásná opera umocněná hudbou mého oblíbence P. I. Tchaikovského. Byla to také doposud má nejtěžší role, nonstop na scéně a technicky náročné vypjaté pěvecké pasáže. Chtělo to velkou disciplínu, rozložení sil a koncentraci. Širší nominace byla příjemná satisfakce, ale upřímně jsem cítila, že tato role si zasloužila nominaci užší.

Soutěže nebo nominace jsem jako závazek nikdy nebrala a snad ani v budoucnu nebudu, protože to může člověka akorát tak svazovat. Člověk se neustále mění a posouvá do různých životních etap, stejně tak naše práce. Ovšem vděčná jsem moc za to, že jsem měla možnost zpívat na soutěži před Elenou Obraztsovou a Richardem Bonyngem a následně s nimi i osobně promluvit.

Johanka z Arku

Spolupracovala jste s významnými hudebními tělesy, jako i soubory ze světa hudby. Zpívala pod taktovkou řady dirigentů. Na koho ráda vzpomínáte? S kým byste se ráda setkala při práci?

Ráda vzpomínám na britského dirigenta Leo Hussaina, se kterým jsem spolupracovala ve Švýcarsku na opeře Edgar. Byla to má první zkušenost v zahraničí, takže jsem z našeho setkání byla nervózní. Ale naopak byl to velice příjemný klidný usměvavý člověk, veliký profesionál a vůči zpěvákům vstřícný. Často se mi vybaví jeho věta: "V klidu se nadechněte, jak potřebujete, my vás doprovodíme." Před pár dny jsem si vzpomněla na Martina Doubravského, když jsem si opakovala některé mé dřívější role. Uvědomila jsem si, že spoustu příležitostí, jako zazpívat si s orchestrem např. Mahlerovy Písně potulného tovaryše nebo role Preziosilly, Johanky, Tigrany, Nicklausse atd., mám zejména díky němu. Věřil mi a díky takovým úkolům jsem rostla. Nakonec, ono je těžké někoho jmenovat, protože každý dirigent je originál, stejně jako my zpěváci a každý na vás přenáší něco jiného. Co je však pro mě zajímavé a jedinečné je jakési hudební propojení nebo napojení s dirigentem do té míry, že určité pasáže prožíváte natolik společně, že se necháte hudbou pohltit a dostane vás to do stavu flow. Je to výjimečný pocit. Nedávno jsem něco krásně podobného cítila vedle Jakuba Hruší na koncertním provedení Lišky Bystroušky v Rudolfinu. I když jsem zpívala menší part, vnímala jsem z něho hluboký ponor do díla a to pak vtáhne i vás.

A s kým bych se chtěla setkat při práci? Přála bych si opět spolupracovat s režiséry, dirigenty i zpěváky, které jsem měla možnost poznat a kteří na mě udělali umělecký dojem a inspirovali mě. Například norský operní režisér Stefan Herheim a jeho hluboké vnímání hudby propojené s herectvím. Ale kéž by bylo možné poznat osobně W. A. Mozarta, L. Bernsteina, L. Price, F. Mercuryho, M. Jacksona a mnoho jiných. Moc mě mrzí, že jsem se nemohla opět setkat s E. Obraztsovou, která mě zvala na své kurzy do Petrohradu, ale bohužel brzy nato zemřela.

V jednom rozhovoru jste přiznala, že jste v mládí poslouchala rock. Co posloucháte dnes?

Hodně času trávím v autě a na cestách si ráda pouštím podcasty nebo rozhovory s lidmi, ať už z filmové nebo hudební branže. Baví mě umělecká pestrost a inspirují mě také světoví herci a jejich pohled na role. Nejvíce poslouchám filmovou hudbu, ale i elektronickou, taneční nebo popovou. Líbí se mi Adele, Lady Gaga nebo i Lisa Gerrard, Edith Piaf.

Dočetla jsem se, že obdivujete hudbu W. A. Mozarta, v jehož Figarově svatbě (ND Praha) jste zpívala Cherubína. A co další skladatelé?

Vzpomínám si, že jsem o W. A. Mozartovi řekla, že byl hitmaker. I když tento výraz může někoho urážet, myslím, že samotnému Mozartovi by se to jistě líbilo. Aktuálně jsem pohlcela C. Debussym a jeho písněmi. Stejně tak mi v poslední době imponují písně M. Ravela nebo i písně G. Bizeta. Zajímavé, že mě to v písních táhne hodně k francouzskému stylu. Jinak jsem samozřejmě velká fanynka zmiňovaného P. I. Tchaikovského, dále jsou mému uchu blízcí G. Verdi, J. Massenet, G. Puccini, S. Prokofiev, A. Honegger, G. Gershwin, L. Bernstein, A. L. Veber a z našich skladatelů jednoznačně A. Dvořák, G. Mahler, B. Martinů, L. Janáček, ale i Z. Lukáš.

Čím je pro vás hudba dnes?

Zajímavá otázka, děkuji za ni. Obecně je hudba pro mě nepostradatelnou součástí mého života. Nejenže to je mé živobytí, ale dokáže člověka přenést v čase, například do dětství, nebo vybavuje různé vzpomínky. A samozřejmě, umí i povzbudit a nabít. Ve Švýcarsku jsem před sebou měla náročnou premiéru Rusalky, kdy jsem poprvé zpívala dvojroli Cizí kněžny a neplánovaně i roli Ježibaby za indisponovanou kolegyni. Měla jsem na to jednu zkoušku a byl to stres. Před výstupem jsem si v šatně pouštěla kapelu Queen a vyloženě se jejich hudbou a F. Mercuryem nakopávala na výkon. Čím dál více si vážím lidí, kteří složili hudbu a neměli k tomu žádné technické vymoženosti. V dnešní době za vás spoustu věcí upraví a udělá počítač. Hudbu a obecně veškeré umění, které tvoří lidé, si musíme hýčkat a probouzet. Pravé umění žádná umělá inteligence nenahradí.

Jak ráda odpočíváte? Máte ráda aktivní nebo pasivní odpočinek?

Mám ráda oba způsoby odpočinku. Jsem ve fázi, kdy vyhledávám i samotou. Ráda chodím na procházky do přírody, kde jsem jen já a má fenka Božena. Ale převážně jsem společenský tvor a ráda trávím čas s rodinou nebo přáteli. Ať už na kolech, na vodě, na lyžích nebo v chalupě, na horách, výlety po okolí. Baví mě trávit čas se svými neteřemi nebo dětmi mých přátel, hrát si s nimi, spát s nimi třeba ve stanu a vymýšlet hlouposti, protože s nimi člověk zaručeně přijde na jiné myšlenky a sám se vrací do dětství.

Zdroj foto: archiv Alžběty Vomáčkové

